

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๑๕๕๔๒

สำเนา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕

พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส
(Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand
and the Swiss Confederation)

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๐๐๖.๓/๑๒๑๐
ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๓/๑๒๘

ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๗/๑๒๐

ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๓. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๗/๒๖๐๙ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ตามที่ได้เสนอเรื่อง ข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทย
กับสมาพันธรัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom
of Thailand and the Swiss Confederation) ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏ
ตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และหากมีความจำเป็น
ต้องปรับเปลี่ยนร่างข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส
ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจง
เหตุผลและประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่
๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ (เรื่อง การจัดทำหนังสือสัญญาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ)
ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงคมนาคมไปพิจารณา
ดำเนินการต่อไปด้วย

๒. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ กำหนดโครงการหรือกิจกรรมตามข้อตกลงฯ ที่จะดำเนินการในประเทศไทย อย่างละเอียดรอบคอบ เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบและประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชน เป็นสำคัญ

๒.๒ ร่วมกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย เพื่อใช้ในการกำกับติดตาม การบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตของประเทศ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายใต้ ข้อตกลงฯ (เช่น คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ เกณฑ์ในการคำนวณปริมาณคาร์บอนเครดิต เป็นต้น) ให้มีความชัดเจน ครบถ้วน เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยเร็วด้วย

๒.๓ ร่วมมือ/กำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประเทศไทย สามารถบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Nationally Determined Contribution: NDC) ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้าย ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ประไพ คำสะกุล

(นางประไพ คำสะกุล)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๕๒ (สร้อยมุก) ๑๕๒๒ (พิมพ์นภัส)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th (แจ้งก่อนส่ง/อริตภา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง ข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีส
ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement
between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) ให้ทราบ ดังนี้

-
๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
 ๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
 ๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
 ๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 ๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
 ๗. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ๘. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๐๐๖.๓/ ๑ ๒ ๑ ๐.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. มติคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕
๓. ข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) พร้อมคู่มือฉบับภาษาไทยและเยอรมัน
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๖๕ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๕
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๒/๕๕๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
๖. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๒/๑๙๔ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕
๗. คำชี้แจงต่อความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม...

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกรมสิ่งแวดล้อม สมาพันธรัฐสวิส มีแถลงการณ์ร่วม (Joint Statement) ในความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในโอกาสฉลองครบรอบ ๔๐ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสองประเทศ โดยมีรายละเอียดแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการต่อสู้กับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในบริบทของความตกลงปารีส รวมถึงแสดงความตั้งใจที่จะร่วมยกระดับความร่วมมือภายใต้ข้อ ๖ ของความตกลงปารีสเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC)

๑.๑.๒ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีความตกลงปารีส เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีสระบุว่าภาคีสามารถดำเนินความร่วมมือโดยสมัครใจ ภายใต้แนวทางความร่วมมือที่มีการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศเพื่อบรรลุ NDC ซึ่งต้องส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม (Environmental integrity) และความโปร่งใส รวมถึงในการกำกับดูแลและต้องใช้ในการจัดทำบัญชีที่เข้มข้น สอดคล้องกับแนวทางที่รับรองโดยที่ประชุมรัฐภาคีซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ประชุมรัฐภาคีความตกลงปารีส ทั้งนี้ การใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศเพื่อบรรลุ NDC ต้องได้รับอนุญาตจากภาคีที่เข้าร่วม

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติที่สำคัญ ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย กำหนดนโยบาย แนวทาง หลักเกณฑ์ และกลไกการดำเนินงานร่วมกับนานาชาติเกี่ยวกับการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ผลักดันกำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและทุกภาคส่วนให้เป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แนวทาง หลักเกณฑ์ และกลไกการดำเนินงานที่กำหนดตามระเบียบนี้อย่างต่อเนื่อง

๑.๒.๒ ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำ และการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบ (ร่าง) การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC) ฉบับปรับปรุงของประเทศไทย (Thailand's Updated NDC) และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงคมนาคม และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน (ร่าง) การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวด้วย

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ได้หารือร่วมกับกระทรวงสิ่งแวดล้อม การขนส่ง พลังงาน และการสื่อสาร โดยกรมสิ่งแวดล้อม สมพันธ์รัฐสวิส เพื่อจัดทำความร่วมมือโดยสมัครใจ ภายใต้แนวทางความร่วมมือที่มีการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศ ตามข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส และจัดทำข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมพันธ์รัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในการดำเนินงานภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส

๑.๓.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหนังสือถึงหน่วยงานเกี่ยวข้อง จำนวน ๗๔ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ เพื่อสอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมพันธ์รัฐสวิส โดยเฉพาะในประเด็นด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องว่าหน่วยงานจำเป็นต้องมีการออกกฎหมายใหม่เป็นการเฉพาะเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในข้อตกลงฯ หรือไม่ ในเรื่องใด หรือควรมีการออกกฎหมายหรือระเบียบเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามข้อตกลงฯ ให้มีประสิทธิภาพหรือไม่ ในเรื่องใด ทั้งนี้ มีหน่วยงานที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจำนวน ๔๓ หน่วยงาน โดยมีรายละเอียดสำคัญโดยสรุปดังนี้ (๑) กิจกรรม โครงการหรือ แผนงานที่ดำเนินการรวมถึงกรอบเวลาของข้อตกลงฯ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อกรอบเป้าหมาย NDC ของประเทศ รวมถึง NDC ที่ประเทศไทยจะต้องจัดส่งในอนาคต ทุก ๕ ปี ซึ่งต้องมีเป้าหมายที่เพิ่มขึ้นจาก NDC ในปัจจุบัน (๒) กิจกรรม โครงการ หรือแผนงานภายใต้ข้อตกลงฯ ต้องไม่อยู่ภายใต้แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกรายสาขาของหน่วยงาน (๓) ต้องมีการจัดทำระบบทะเบียนและรายงานข้อมูลการดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงฯ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อให้สามารถดำเนินการปรับบัญชีและหลีกเลี่ยงการนับซ้ำ (๔) ควรพิจารณาการดำเนินการร่วมที่จะสามารถอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพ และการเข้าถึงทรัพยากรทางการเงินแก่ประเทศไทย (๕) ต้องพิจารณาถึงความพร้อมในการปฏิบัติตามพันธกรณีตามข้อตกลงฯ ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงต้องพิจารณาว่ามีความจำเป็นในการออกพระราชบัญญัติหรือกฎระเบียบอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีที่จะมีขึ้นหรือไม่

๑.๓.๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ได้หารือร่วมกับกระทรวงสิ่งแวดล้อม การขนส่ง พลังงาน และการสื่อสาร โดยกรมสิ่งแวดล้อม สมาพันธ์รัฐสวิสในการปรับปรุงรายละเอียดและภาษาของข้อตกลงฯ ให้สอดคล้องกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อตัดสินใจของที่ประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๖ (COP 26) เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางความร่วมมือที่มีการถ่ายโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศ ภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส ซึ่งครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศ (Internationally Transferred Mitigation Outcomes: ITMOs) การเข้าร่วมเพื่อใช้แนวทางการถ่ายโอน (Participation) การปรับบัญชี (Corresponding adjustments) การรายงาน (Reporting) การทบทวน (Review) การบันทึกและติดตามการดำเนินงาน (Recording and tracking) และการมุ่งยกระดับการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Ambition in mitigation and adaptation actions)

๑.๓.๔ คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕ มีมติ ดังนี้ (๑) เห็นชอบต่อ (ร่าง) แนวทางและกลไกการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิต เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตของประเทศไทย ทั้งการซื้อขาย และการใช้คาร์บอนเครดิตเพื่อวัตถุประสงค์ภายในประเทศ และการใช้คาร์บอนเครดิตเพื่อวัตถุประสงค์ระหว่างประเทศ โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป และ (๒) เห็นชอบต่อข้อตกลงการดำเนินงาน ภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธ์รัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ซึ่งต่อมากระทรวงสิ่งแวดล้อม การขนส่ง พลังงาน และการสื่อสาร โดยกรมสิ่งแวดล้อม สมาพันธ์รัฐสวิส ได้ขอปรับปรุงในรายละเอียดของเนื้อหาข้อตกลงฯ ในข้อ ๑๙ การระงับการยอมรับการถ่ายโอนของข้อตกลงฯ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งเวียนข้อตกลงฯ ฉบับปรับปรุงแก่คณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาแล้ว ซึ่งคณะกรรมการฯ ไม่ขัดข้องต่อการแก้ไขเนื้อหาข้อตกลงดังกล่าว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธ์รัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากสมาพันธรัฐสวิสแจ้งความประสงค์จะขอจัดพิธีลงนามข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) เพื่อฉลองความสำเร็จของความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ ๔๑ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสองประเทศ ในช่วงปลายเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕ จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วน

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สารสำคัญของข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ประกอบด้วย

๔.๑.๑ บทนำ ระบุถึงหลักการที่ราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิสให้ความสำคัญในการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีส การดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการใช้กรอบความร่วมมือโดยสมัครใจสำหรับการถ่ายโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส

๔.๑.๒ คำนิยามทั่วไป (General definitions) กำหนดความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในข้อตกลงฯ

๔.๑.๓ วัตถุประสงค์ (Objective) เพื่อจัดทำกรอบความร่วมมือโดยความสมัครใจในการดำเนินงาน และ/หรือ การยอมรับการถ่ายโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศเพื่อใช้สำหรับการบรรลุ NDC หรือเพื่อความมุ่งประสงค์การลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศอื่น โดยภาคีทั้งสองฝ่ายต้องส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและประกันความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมและความโปร่งใส รวมถึงในการกำกับดูแล และใช้การจัดทำบัญชีที่เข้มข้น รวมถึงการหลีกเลี่ยงการนับซ้ำ

๔.๑.๔ ความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม (Environmental integrity) กำหนดหลักการและเกณฑ์ขั้นต่ำเกี่ยวกับการประกันความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมของผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอนและใช้ อาทิ ต้องเกิดขึ้นจริง ได้รับการทวนสอบ เป็นส่วนเพิ่มเติม และมีความถาวรหรือเกิดขึ้นภายใต้ระบบที่มีการจัดการความเสี่ยงของความไม่ถาวร รวมถึงโดยการชดเชยหากเกิดการปล่อยคาร์บอนกลับสู่บรรยากาศ กำหนดกรอบเวลาที่ผลการลดก๊าซเรือนกระจกเกิดขึ้น (Vintage Year) ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๗๓ โดยภาคีอาจตกลงที่จะขยายกรอบเวลานี้ได้ตามข้อตกลงร่วมกันของทั้งสองฝ่าย ซึ่งปีวินเทจ (Vintage Year) ของผลการลดก๊าซเรือนกระจกและการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกดังกล่าวควรอยู่ในกรอบระยะเวลาการดำเนินงานของ NDC เดียวกัน โดยผลการลดก๊าซเรือนกระจกต้องเกิดจากกิจกรรมที่กำหนด อาทิ ไม่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิในภาพรวมของโลก สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่การพัฒนาที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำและมีภูมิคุ้มกันจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๑.๕ การพัฒนา...

๔.๑.๕ การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development) ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอนและใช้ต้องเกิดจากกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ใช้มาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันผลกระทบเชิงลบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงต่อคุณภาพอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ ความเสื่อมล้ำทางสังคม และการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มคนบนพื้นฐานของเพศ เชื้อชาติ หรืออายุ เคารพข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศและระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และเคารพสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับประเทศที่ผลการลดก๊าซเรือนกระจกเกิดขึ้น

๔.๑.๖ การอนุญาต (Authorization) การถ่ายโอนระหว่างประเทศและการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกในการบรรลุ NDC หรือเพื่อความมุ่งประสงค์การลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศอื่นจะต้องได้รับการอนุญาตจากภาคีแต่ละฝ่าย โดยภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องจัดตั้งกระบวนการที่หน่วยงานสามารถยื่นขอรับการอนุญาตและเปิดเผยข้อกำหนดของประเทศ รวมถึงยื่นเอกสารข้อเสนอกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกและแจ้งภาคีอีกฝ่ายในการเปลี่ยนแปลงใด ๆ จะต้องเผยแพร่การอนุญาต และเอกสารข้อเสนอกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกต่อสาธารณะ รวมถึงแจ้งอีกภาคีให้ทราบการดำเนินการดังกล่าว โดยภาคีแต่ละฝ่ายอาจพบทวนความสอดคล้องระหว่างการอนุญาตของตนที่สอดคล้องกับข้อกำหนดและเผยแพร่หนังสือในกรณีที่มีความไม่สอดคล้อง หากไม่มีหนังสือดังกล่าวการถ่ายโอนจะได้รับอนุญาตหลังจาก ๓๐ วันตามปฏิทินนับตั้งแต่วันที่มีการเผยแพร่การอนุญาตจากภาคีทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ เมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอนภาคีแต่ละฝ่ายอาจปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการอนุญาตของตนตามกระบวนการในข้อนี้

๔.๑.๗ แบบการอนุญาต (Authorization Form) หนังสือการอนุญาตที่ออกโดยแต่ละฝ่ายต้องอ้างอิงถึงเอกสารข้อเสนอกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก และระบุรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรฐานที่ใช้ แนวทางการจัดทำเส้นฐาน ระเบียบวิธี และข้อกำหนดสำหรับรายงานการติดตามประเมินผลและทวนสอบ ระยะเวลาการคิดเครดิตสำหรับกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก การอนุญาตให้ใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศ คำอธิบายเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินงานของ NDC ปริมาณรวมสูงสุดทั้งหมดของผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่อนุญาตให้ถ่ายโอนและใช้ การอ้างอิงถึงการอนุญาตที่สอดคล้องกันของภาคีอีกฝ่าย เงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิในการถ่ายโอนและใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจก และวิธีการที่ใช้ในการปรับบัญชี ทั้งนี้ การอนุญาตต้องรวมถึงการระบุหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอน

๔.๑.๘ การติดตามผล การทวนสอบ และการตรวจสอบ (Monitoring, verification and examination) ต้องจัดทำรายงานการติดตามผลและการทวนสอบรายงานดังกล่าว โดยผู้ทวนสอบที่ได้รับความเห็นชอบจากภาคีแต่ละฝ่ายและได้รับคัดเลือกจากหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอน โดยแต่ละภาคีต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ทวนสอบที่ได้รับความเห็นชอบ ต้องเผยแพร่รายงานการทวนสอบและรายงานการติดตามผล รวมถึงต้องประเมินรายงานการทวนสอบและรายงานการติดตามผลตามข้อกำหนดที่ระบุในการอนุญาต โดยภาคีผู้ถ่ายโอนต้องตรวจสอบรายงานดังกล่าวภายใน ๙๐ วัน นับจากวันที่ผู้ทวนสอบจัดส่งรายงานฯ โดยพิจารณาว่าไม่มีการอ้างสิทธิในผลการลดก๊าซเรือนกระจกซ้ำซ้อนกับแผนงานหรือระบบการลดก๊าซเรือนกระจกอื่นภายในประเทศ และไม่มีการอ้างสิทธิซ้ำซ้อนกับวัตถุประสงค์ ระบบ หรือความมุ่งหมาย

ระหว่างประเทศ...

ระหว่างประเทศอื่น ไม่พบหลักฐานความไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดในหนังสือการอนุญาต และไม่พบหลักฐานการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือกฎหมายภายในประเทศของผู้ถ่ายโอน และให้ผู้ถ่ายโอนต้องออกหนังสือแสดงผลการตรวจสอบต่อสาธารณะ และแจ้งให้ผู้รับโอน รวมทั้งหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอนทราบ และให้ผู้รับโอนต้องแจ้งยืนยันการดำเนินการที่ครบถ้วนตามข้อกำหนดในการถ่ายโอน รวมถึงเงื่อนไขอื่นใดตามหนังสือการอนุญาต และต้องเปิดเผยผลการยืนยันดังกล่าวต่อสาธารณะ และแจ้งให้ผู้รับโอน รวมทั้งหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอนดังกล่าวทราบ

๔.๑.๙ การยอมรับการถ่ายโอน (Recognition of transfer) ภาคีแต่ละฝ่ายต้องยอมรับการถ่ายโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ผ่านการตรวจสอบและได้รับอนุญาตแล้ว โดยผู้ถ่ายโอนต้องแจ้งการถ่ายโอนให้หน่วยงานรับโอนและผู้รับโอนรับทราบ ตามการร้องขอของหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอน และผู้ถ่ายโอนต้องยอมรับการถ่ายโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจก และยอมรับผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่มีการถ่ายโอนว่าเป็นส่วนเพิ่ม นอกจากนี้ ผู้รับโอนต้องยอมรับผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่มีการถ่ายโอนเป็นผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศ

๔.๑.๑๐ ฐานข้อมูลและระบบทะเบียน (Database and Registry) ภาคีแต่ละฝ่ายต้องกำหนดและจัดให้มีฐานข้อมูลสำหรับการยอมรับการถ่ายโอน โดยอาจกำหนดระบบทะเบียนเพื่อติดตามการรับรอง การถ่ายโอน การรับโอน การถือครอง การยกเลิก และการใช้หน่วยการลดก๊าซเรือนกระจกภายในประเทศที่แสดงถึงผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอนและใช้ภายใต้ข้อตกลงฯ และภาคีอาจกำหนดฐานข้อมูล และ/หรือ ระบบทะเบียนที่ใช้ร่วมกัน และ/หรือ เพื่อการรับรอง การถ่ายโอน และการติดตามหน่วยการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศที่แสดงถึงผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศ

๔.๑.๑๑ การปรับบัญชี (Corresponding adjustments) ภาคีแต่ละฝ่ายต้องดำเนินการปรับบัญชี ตามแนวทางซึ่งได้รับการรับรองภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส

๔.๑.๑๒ การรายงาน (Reporting) ภาคีแต่ละฝ่ายต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามข้อตกลงฯ ตามแนวทางที่ได้รับการรับรองภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส

๔.๑.๑๓ การไม่นับซ้ำกับเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (No double counting with international climate finance) ทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้ได้รับโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศภายใต้ข้อตกลงฯ ต้องไม่ถูกรายงานเป็นการสนับสนุนที่ให้หรือระดมทุนภายใต้ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ของความตกลงปารีส เว้นแต่ภาคีให้ความยินยอม

๔.๑.๑๔ หน่วยงานที่มีอำนาจ (Competent authorities) ราชอาณาจักรไทยมอบอำนาจให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นตัวแทนในการดำเนินงานตามข้อตกลงฯ และให้องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานของกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกและระบบทะเบียน และสมาพันธ์รัฐสวิส มอบอำนาจให้กระทรวงสิ่งแวดล้อม การขนส่ง พลังงาน และการสื่อสารโดยกรมสิ่งแวดล้อม เป็นตัวแทนในการดำเนินงานตามข้อตกลงฯ

๔.๑.๑๕ ข้อกังวล...

๔.๑.๑๕ ข้อกังวลร่วมกัน (Common Concern) ภาคิตกลงที่จะพยายามร่วมกัน เพื่อต่อสู้การทุจริต และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประกาศว่า ข้อเสนอ ของกำนัล ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าให้แก่ใคร ทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ด้วยเจตนาจะได้รับการอนุญาตหรือการยอมรับการถ่ายโอนภายใต้ ข้อตกลงฯ จะอนุมานว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือทุจริต การกระทำใดในลักษณะนี้ก่อให้เกิดมูลเหตุ ที่เพียงพอในการระงับการถ่ายโอน และภาคิต้องแจ้งข้อสงสัยใด ๆ ที่มีมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมาย หรือทุจริตให้อีกฝ่ายทราบโดยเร็ว

๔.๑.๑๖ การมีผลใช้บังคับ (Entry into force) ข้อตกลงฯ ต้องมีผลใช้บังคับในวันที่ หกสิบหลังจากการลงนามโดยภาคิ

๔.๑.๑๗ การแก้ไข (Amendments) การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อตกลงฉบับปัจจุบัน ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีข้อตกลงร่วมกันของภาคิตั้งสองฝ่าย

๔.๑.๑๘ การระงับข้อพิพาท (Settlement of disputes) ข้อพิพาทใด ๆ ระหว่างภาคิ เกี่ยวกับการตีความหรือการใช้ข้อตกลงฯ ให้ระงับโดยฉันทมิตรด้วยการเจรจาโดยตรงผ่านช่องทางทางการทูต

๔.๑.๑๙ การบอกเลิกข้อตกลง (Denunciation of this Agreement) ภาคิฝ่ายใดก็ตาม อาจบอกเลิกข้อตกลงฯ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อภาคิอีกฝ่าย การบอกเลิกดังกล่าวมีผล ๕ ปีตามปฏิทิน หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงานของ NDC ในระหว่างที่แจ้งการบอกเลิก ทั้งนี้ หน่วยงานที่ได้รับอนุญาต ให้ถ่ายโอนต้องได้รับการแจ้งการยกเลิกข้อตกลงฯ จากผู้ถ่ายโอนโดยทันที

๔.๑.๒๐ การระงับการยอมรับการถ่ายโอน (Suspension of recognition of transfers) ภาคิสามารถระงับการยอมรับการถ่ายโอน หากภาคิอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามข้อ ๔.๒ ของความตกลงปารีส หรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ๕ ๗ ๑๐ ๑๑ หรือ ๑๒ ของข้อตกลงฯ โดยต้องแจ้งการระงับการยอมรับการถ่ายโอนดังกล่าว รวมถึงคำอธิบายสาเหตุของการระงับ เป็นลายลักษณ์อักษรไปยังภาคิอีกฝ่าย และให้อีกฝ่ายเพียงพอ แก่ภาคิอีกฝ่ายเพื่อให้เหตุผลสำหรับการไม่ปฏิบัติตามของตนและเสนอการดำเนินการแก้ไข ในกรณีไม่มีการให้เหตุผลหรือการเสนอการดำเนินการแก้ไขดังกล่าว การระงับมีผล ๓๐ วันตามปฏิทิน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือในภายหลังตามวันที่ระบุในการแจ้งนั้น

๔.๑.๒๑ การยกเลิก (Termination) ข้อตกลงฯ และการอนุญาตทั้งหมดภายใต้ ข้อตกลงฯ เป็นอันยกเลิก หากภาคิฝ่ายใดก็ตามถอนตัวจากความตกลงปารีส โดยการยกเลิกดังกล่าวจะมีผล ในวันเดียวกันกับวันที่ถอนตัวจากความตกลงปารีสของภาคิมีผล

๔.๒ ประเทศที่ได้มีการจัดทำข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสกับ สมาพันธรัฐสวิสแล้ว ได้แก่ สาธารณรัฐเปรู สาธารณรัฐกานา สาธารณรัฐเซเนกัล สาธารณรัฐจอร์เจีย สาธารณรัฐวานูวาตู และเครือรัฐโดมินิกา

๔.๓ ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ

๔.๓.๑ การลงนามในข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส เปิดโอกาสให้ประเทศไทยสามารถใช้แนวทางความร่วมมือที่มีการใช้ผล

การลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศตามข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส เพื่อสนับสนุนการบรรลุ NDC ของประเทศ และขับเคลื่อนการมุ่งสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net zero GHG emission)

๔.๓.๒ การลงนามในข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนในประเทศไทยสามารถยื่นเอกสารข้อเสนอกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกเพื่อขอรับการอนุญาตให้สามารถใช้เป็นผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส อันจะนำมาซึ่งการเข้าถึงเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากการขายผลการลดก๊าซเรือนกระจกที่ถ่ายโอนระหว่างประเทศที่ได้รับการอนุญาตดังกล่าว

๔.๔ ข้อห่วงกังวล

๔.๔.๑ ประเทศไทยต้องพิจารณาอย่างรอบคอบต่อกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกที่ยื่นขออนุญาตให้มีการถ่ายโอนระหว่างประเทศและการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกในการบรรลุ NDC หรือเพื่อความมุ่งประสงค์การลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศอื่นภายใต้ข้อตกลงฯ ให้สอดคล้องกับแนวทางและกลไกการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิต รวมถึงควรมีการแบ่งปันผลการลดก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นธรรมเพื่อให้การดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงฯ ช่วยสนับสนุนการบรรลุตามเป้าหมาย NDC ของประเทศไทย

๔.๔.๒ ประเทศไทยจะต้องเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานตามพันธกรณีของข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส โดยเฉพาะในประเด็นที่เป็นเรื่องใหม่ภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส อาทิ การปรับบัญชี และการรายงานข้อมูลการดำเนินงานต่อกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามแนวทางที่ได้รับการรับรอง

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือแจ้งความเห็นต่อข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส โดยพิจารณาประกอบกับมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักเกณฑ์การพิจารณาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๕๑ และที่ ๓/๒๕๖๐ แล้ว เห็นว่าร่างข้อตกลงฯ จัดทำขึ้นระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธรัฐสวิส มีสาระสำคัญเป็นการจัดตั้งกรอบความร่วมมือโดยความสมัครใจในการดำเนินงานและการยอมรับการถ่ายโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศเพื่อใช้สำหรับการบรรลุการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDC) หรือเพื่อความมุ่งประสงค์การลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศอื่น โดยอยู่ภายใต้หลักการข้อ ๖ ของความตกลงปารีส (Paris Agreement) ซึ่งเป็นความตกลงตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยมีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้ภาคีแต่ละฝ่ายต้องปฏิบัติ เช่น การถ่ายโอนระหว่างประเทศและการใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจกจะต้องได้รับการอนุญาตจากภาคีแต่ละฝ่าย ผลการลด

ก๊าซเรือนกระจก...

ก๊าซเรือนกระจกที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายโอนและใช้ต้องเกิดจากกิจกรรมที่กำหนด การกำหนดให้มีการติดตามผล การทวนสอบ และการตรวจสอบกิจกรรมการลดก๊าซเรือนกระจกที่ทำให้เกิด ITMOs การจัดให้มีฐานข้อมูล และระบบทะเบียน เป็นต้น และมีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกัน ตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงเข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย แต่โดยที่เนื้อหาของร่างข้อตกลงฯ เป็นการกำหนดรายละเอียดในการดำเนินงานเกี่ยวกับการยอมรับการถ่ายโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศเพื่อบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนและการบูรณาการ ด้านสิ่งแวดล้อม อันเป็นการตอบสนองต่อภัยคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นเรื่อง ที่สามารถดำเนินการได้ภายใต้กฎหมายภายในของไทยตามกฎหมายหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณา โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยไม่จำเป็นต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา อีกทั้งไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาประเภทอื่น ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีจึงไม่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีจึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้ลงนามในร่างข้อตกลงฯ มิใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ก็จะต้องเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีมอบหมาย ให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full powers) ให้แก่ผู้ลงนามตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full powers) ด้วย สำหรับเนื้อหาของร่างข้อตกลงฯ เนื่องจากเป็นเรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับการยอมรับการถ่ายโอน ผลการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศ จึงมิได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกิจของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่จะพิจารณาให้ความเห็นได้ อย่างไรก็ตาม โดยที่ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส กำหนดว่าการทำความร่วมมือ ของภาคีเกี่ยวกับ ITMOs เพื่อการบรรลุ NDC นั้น จะต้องมีการปรับบัญชีก๊าซเรือนกระจกเพื่อป้องกันการนับซ้ำ และจะต้องมีความสอดคล้องกับ guidance ซึ่งที่ประชุมภาคีเห็นชอบแล้ว แต่ในปัจจุบันการจัดทำ guidance ดังกล่าว ยังไม่แล้วเสร็จ จึงสมควรที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะพิจารณา ถึงผลกระทบต่อความมีผลของร่างข้อตกลงฯ หากมีความไม่สอดคล้องกับ guidance ที่จะออกมาในอนาคต รวมทั้งสมควรรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการลด ก๊าซเรือนกระจกของประเทศเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๕.๒ กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย มีหนังสือแจ้งความเห็น ต่อร่างข้อตกลงฯ จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑) ฉบับที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ มีความเห็นใน ๓ ประเด็น คือ (๑) ประเด็น ด้านสารัตถะ (๑.๑) ร่างข้อตกลงฯ เป็นการดำเนินความร่วมมือด้วยความสมัครใจในการใช้ ITMOs ที่ไทย และสมาพันธ์รัฐสวิส...

และสมาพันธ์รัฐสวิสเป็นภาคี ซึ่งจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับแนวทางความร่วมมือ (Guidance on cooperative approaches: Guidance) ที่มีการใช้ ITMOs ภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส (๑.๒) พิจารณาร่างข้อตกลงที่มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของความตกลงปารีสและการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกตาม NDC ของไทยหรือไม่ (๑.๓) พิจารณาอย่างรอบคอบด้วยว่าการจัดทำร่างข้อตกลงฯ จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกตาม NDC ของไทยในภาพรวม และผลกระทบต่อ NDC ที่ไทยจะต้องจัดทำในอนาคตหรือไม่ และ (๑.๔) ไทยจะต้องพิจารณาถึงความพร้อมในการปฏิบัติตามพันธกรณีตามข้อตกลงฯ ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งต้องพิจารณามีความจำเป็นในการออกพระราชบัญญัติหรือกฎระเบียบอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีที่จะมีขึ้นหรือไม่ (๒) ประเด็นขั้นตอนการดำเนินงานในประเทศตามประเด็นมาตรา ๑๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ (๒.๑) ร่างข้อตกลงฯ มีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม จึงไม่เข้าเงื่อนไขของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่องการทำความตกลงที่หน่วยงานระดับกรมสามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี (๒.๒) สำหรับประเด็นว่าร่างข้อตกลงฯ เข้าข่ายหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่ หากไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ร่างข้อตกลงฯ โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญาร่างข้อตกลงฯ ก็ไม่เป็นหนังสือสัญญาประเภทที่ต้องออกพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ที่ต้องได้รับความเห็นชอบต่อรัฐสภา (๓) ประเด็นกระบวนการภายในสำหรับการลงนามและการมีผลใช้บังคับ (๓.๑) ข้อ ๑๖ ของร่างข้อตกลงฯ กำหนดให้ข้อตกลงฯ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๖๐ หลังจากที่มีการลงนามโดยภาคี จึงเป็นกรณีหนังสือสัญญาที่กำหนดขั้นตอนการลงนามเพียงขั้นตอนเดียว โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้มีการลงนามแล้ว ซึ่งเป็นขั้นตอนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน (consent to be bound) ดังนั้น หากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง เห็นว่าร่างข้อตกลงฯ เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ก็จะต้องเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนการลงนามในร่างข้อตกลงฯ ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อ ๒.๒ ของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่องแนวทางการปฏิบัติของส่วนราชการตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗ ของรัฐธรรมนูญฯ (๓.๒) ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อตกลงฯ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องเสนอขอความเห็นชอบบุคคลที่จะเป็นผู้ลงนามร่างข้อตกลงฯ ด้วย ซึ่งหากไม่ใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ต้องให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้ผู้ลงนามดังกล่าว เว้นแต่เป็นที่ยอมรับระหว่างคู่ภาคีว่าไม่จำเป็นต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจเต็ม ให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องแจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย รวมทั้งจะต้องจัดส่งต้นฉบับของข้อตกลงฯ ที่ได้ลงนามแล้วมาเก็บรักษาไว้ที่กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๒) ฉบับที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๕ มีความเห็นใน ๒ ประเด็น คือ (๑) ประเด็นสารัตถะและถ้อยคำ โดยร่างข้อตกลงฯ ได้มีการปรับแก้ไขตามข้อพิจารณาในประเด็นหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ แล้ว ดังนั้นหากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่าร่างข้อตกลงฯ ดังกล่าวมีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงสอดคล้องกับร่างแนวทางและกลไกการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตที่อยู่ระหว่างการจัดทำ และสอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตกลงปารีสและแนวทางความร่วมมือที่มีการถ่ายโอนผลการลดก๊าซเรือนกระจกระหว่างประเทศภายใต้ข้อ ๖.๒ ของความตกลงปารีส รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว กรมสนธิสัญญาและกฎหมายก็ไม่มีข้อขัดข้องและไม่มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสารัตถะของร่างข้อตกลงฯ เพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม กรมสนธิสัญญาและกฎหมายขอเสนอปรับถ้อยคำของร่างข้อตกลงฯ ของคู่ฉบับภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันของการอ้างอิงข้อบทของความตกลงปารีสตลอดทั้งเอกสาร และภาษาไทยเพื่อความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับร่างคู่ฉบับภาษาอังกฤษ และ (๒) ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และกระบวนการภายในสำหรับการลงนามและการมีผลใช้บังคับของร่างข้อตกลงฯ กรมสนธิสัญญาและกฎหมายขอเรียนยืนยันตามนัยข้อ ๒ และ ๓ ของกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ โดยไม่มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากเดิม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดทำคำชี้แจงต่อความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๖.๑ เห็นชอบต่อข้อตกลงการดำเนินงานภายใต้ความตกลงปารีสระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสมาพันธ์รัฐสวิส (Implementing Agreement to the Paris Agreement between the Kingdom of Thailand and the Swiss Confederation) ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขข้อตกลงฯ ที่มีใช้สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีก

๖.๒ เห็นชอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจลงนามในข้อตกลงฯ

๖.๓ มอบหมายกระทรวงการต่างประเทศออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full powers) เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงนามในข้อตกลงฯ

๖.๔ มอบหมาย...

๖.๔ มอบหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานตามข้อตกลงนี้ และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานของกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกและระบบทะเบียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรารัฐ ศิลปอาษา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๙๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sarabun@onep.go.th, (Cc) unfccc.thailand.focalpoint@onep.go.th